

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd
föranleda.

Stockholm den 27 februari 1894.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.

Reservation

af herrar *F. Andersson* och *P. G. Petersson*.

N:o 16.

Ank. till Riksd. kansli den 27 februari 1894, kl. 12 midd.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl.
Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af
förslag till lag i syfte att gift person ej må utan andre
makens samtycke ingå borgen.*

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottets behandling
hänvisad motion, n:o 122, hemställer herr *B. P. Ersson*, med hvilken herrar
Ollas A. Ericsson och *S. M. Olsson* instämt,
att Riksdagen ville i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t måtte låta
utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag, hvarigenom den ene

maken förpligtas att vid ingående af sådan borgensförbindelse, som kan leda till afhändande af boets egendom, inhemta den andre makens samtycke.

Till stöd för motionen anföres:

De inskränkingar, som allmän lag innehölle i fråga om den ene makens rätt att utan den andres samtycke afyttra fast egendom, hade gifvetvis det lofliga syfte att från lättsinnig förskingring skydda de egodelar, som utgjorde den ekonomiska grundvalen för familjens existens. Men denna grundval kunde äfven på andra sätt hotas. Ett af dessa sätt, och kanske till sina verkningar det mest ödesdigra, vore det obetänksamma iklädandet af borgensförbindelser. Här behöfde ej mer än påpekas, huru ofta en bergad eller till och med förmögen familj sett sitt välstånd falla i grus i följd af en borgen, som vid iklädandet hetats vara en formalitet, men som, då dess fullgörande helt oväntadt utkräfdes, befunnits öfverstiga familjens tillgångar eller dess förmåga att betala. Om här i landet funnes en statistik öfver konkurser med uppgift om deras orsaker, skulle det snart visa sig, att ett alldeles oväntadt stort antal af dylika katastrofer medelbart eller omedelbart låte sig hänföras till förluster genom borgen.

Nu vore det emellertid känt, att dels många fall gäfves, der borgen inginges lättsinnigt och utan tanke på framtiden, och att dels i andra fall dess orsak vore att söka i allt för stor undfallenhet gent emot enträget pockande affärsvänner och bekanta. Klart vore, att vid många dylika tillfällen ett välbehöfligt rådtrum till besinning skulle gifvas en möjligen allt för obetänksam eller undfallande hufvader, om det enligt lag åläge honom att för borgens ingående inhemta hustruns samtycke. Till skydd för familjens egendom vore detta lika önskligt, som att hustruns samtycke inhemtades till afhändande af fast egendom, och borde för öfrigt anses såsom en naturlig följd af detta senare förbehåll.

Det ville alltså synas, som om en dylik reform borde rätt väl svara mot den utveckling det allmänna rättsmedvetandet nu hunnit. Men såsom förhållandena nu stälde sig, vore vårt affärslif i ganska väsentlig grad fotadt på borgenssystemet. Hvarje modifikation deraf, vare sig mer eller mindre omfattande, grepe in i en mängd ekonomiska förhållanden, ofta af högligen invecklad natur. För den skull tilltrodde motionären sig icke att sjelf utarbeta ett förslag till borgenssystemets begränsning i här antydda afseende, utan torde ett dylikt förslag med all nödig omsigt böra förberedas af sakkunnige fackmän.

Utskottet anser det visserligen vara önskvärdt, att hustrus andel i boet bättre än för närvarande är förhållandet tryggas mot en lättsinnig

förvaltning af boets angelägenheter, men, i likhet med hvad utskottet vid 1890 års riksdag, då en motion i enahanda syfte förevar till behandling, yttrade, finner utskottet ett lagstadgande af sådant innehåll, som motionären föreslagit, utan tvifvel medföra betydande praktiska olägenheter. För att borgen, tecknad af en man, skulle kunna godkännas såsom säkerhet, skulle nemligen erfordras tillförlitlig upplysning, huruvida han vore gift eller ej. Härtill kommer, att det föreslagna stadgandet, om det blefve upphöjdt till lag, utan tvifvel skulle mången gång medföra, att den borgensförbindelse, som af mannen begärdes och af hvilken icke någon fördel för det gemensamma boet vore att förvänta, blefve undertecknad jemväl af hustrun, då på sådant sätt bevis om hennes samtycke dertill lättast kunde ävägbringas. I sådana fall blefve hustruns ställning vida sämre än nu är förhållandet, då hon är skyddad genom stadgandet i 11 kap. 2 § giftermålsbalken, enligt hvilket hustrun icke svarar för sådan gäld, som tillkommit genom mannens särskilda »vållande och förgörelse».

På grund af dessa skäl och då utskottet för öfrigt föreställer sig, att genom den af motionären föreslagna inskränkningen i rättighet för man att ingå borgen motionens syfte i allt fall icke skulle vinnas, då ju en man utan hustrus samtycke skulle ega att utfärda skuldebref och å vaxel ikläda sig betalningsskyldighet, samt följaktligen, om motionen bifölles, torde inträffa, att den, som ville förhjelpa annan till erhållande af lån, i stället för borgen lemnade honom en af sig utgifven revers eller vaxel, af hvilka handlingar den lånesökande i regel torde anses vara lika betjent, får utskottet hemställa,

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föränleda.

Stockholm den 27 februari 1894.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.
